

آبونه شرائطی : هریر ایچون
سنه لکی (۲۷۵) آلتی آیلنی
(۱۵۰) ممالک اجنیه ایچون
سنه لکی ۳۲۵ غروشددر.

نسخه سی ۵ غروشددر .
ایکی نسخه برآراده
(۱۰) غروشددر
سنه لکی ۵۲ عدددر .

اداره خانه : باب عالی جاده سنده
رشید افندی خاندیه

اخطارات
آبونه بدلی پشیندر .

مسلكه موافق آثار مع المنونیه
قبول اوانور . درج ایدله بن
یازیلر اعاده اولنماز .

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

باش محرر
محمد عاکف

صاحب و مدیر
اشرف ادیب

اتبعون اهدکم سبیل ارشاد

سیرتنامه

آدره سن تبدیلنده آریجه
غروش کوندرملیدر .

مکتوبلرک امضاری واضح
واوقوناقلی اولسی و آبونه
صره نومروسنی محتوی
بولونمسی لازمدر

ممالک اجنیه ایچون آبونه
اولانلرک آدرسلرینک
فرانسزجه یازلمسی رجا اولنور .

پاره کوندرلدیکی زمان نهیه
دائر اولدینی بیلدیرلمسی
رجا اولنور

ایشته اسلامك ماهيتی تدقيق ايتمهش ، اونك بارلاق ماضيی حقنده وقوف ايدنجه مش كيمسه لری بوينه آلانلر هب متصوفه آره سنده کی بو فسد کروهدر . اويله ظن ايدیلرورکه نسللردن بری مسلمانلرک کرى قالماسنه سبب قضا وقدر عقیده سنه قائل وتفویض وتوکل ايله امر اولان دینلریدر . زیرا اويله بیلینورکه قضا وقدردن مراد جبردر ، توکل وتفویضك معناسی ده اسبابه توسلی بیراقرق كوك یوزندن رزق اینسفی بکله مکدر !

آتمش سنه یه یاقین بر زماندن بریدرکه مسلمانلر آره سندن فکر اصلاح ايله يتشمش کیمسه لر متصوفه نك بو مغفل طاقيمی یوزندن عقائدك اوغرادینی تفشیشاتی خلقه کورمه یه باشلادیلر . سوکره ، قرآنی ، سیرت رسولی ، سیرت صحابه یی بیلیمه مک وآرقه دن کن بو یوک حکومات اسلامیه نك تاریخنه واقف اولماق سببیه جبره صابان قفاری اومذهب ضلالك لکلرندن قورتارمه یه چالشدیلر . بناء علیه بوکون خواص شویله طور-ون ، عوام ایچنده بیله هان کیمسه کورولرکه چریه مذهبه سالك اولسونده اوکی ضلاللره دایانه رق اسبابی معطل بیراقسین ؟ حیات ایچین ضروری اولان مجاهده یه التفات ایتسین .

بونکله برابر یاقین بر مستقبل بوتون عالمه کورتره جکدرکه اسلامه بدایت ظهورنده صاحب اولدینی اویوکسک سیرتی یکیدن ویره جک ؛ مسلمانلری علم ، عمل ، سعی ، ثبات ، عزم ، فداکارلق کی شیلرده سلف صالحلرینک ایزجه کیمه یه تشویق ایدر جک بر عقیده وارسه آنجاق قضا وقدر ، تفویض وتوکل عقیده سیدر . یوقسه بو عقیده ، ظن اولوندینی کی نه حیات مدنیه نك ارکاتی بیقان تخریبکار برآلت ، نه اقوام اسلامیه یی ترقیدن وسعی وعمل ساحه لرنده دیگر امتلره مسابقه دن آلیقویان برکوستک دکدر .

رؤیت هلال مشرعی

۲

فاضل محترم فطین افندی مضرته تریه

رؤیت هلال مشرعی حکم هیئینک قطعی قرضیه یی اوزرینه تعقیب ایتدیکی مناقشات فقهیه نك جریانندن بارز بر صورتده آکلا- شلمقده در . ذکر اولنان رساله ده ابن عابدین مرحوم وضع مشرعی نقلا ایدرکن ریاضی ماهتی حائز حساب مشرعی حائده شویله :

۱ - هلالك وجودی قضی، رؤتی ممنوع

۲ - هم وجودی وهم رؤتی قطعی

۳ - وجودی قطعی، رؤتی جائز (یعنی محتمل)

دییه اوج شق اوزرینه تاجیص ایتمش وحکم حسابك اوچنده

شمولتی نظر دفته آلدقندن سوکره حکم شرعی یی تدقیق ايله مشدر . واصل اولدینی نتیجه ده ، آکلاشدری که بو خصوصده اعتماد ، علماء نجوم وحسابك اقواله دکدر . چونکه شرع شریف ، شهره مضاده صیامك وجوبی قواعد فلیکیه یه دکل ، وثبته تعلیق ايله مش اولدیفندن بو بایده حسابه اعتبار ايله مشدر . بناء علیه حساب ايله صیام واجب اولمه چی کی شهود وشهادته معارضه ده جائز دکدر . زمینده اداره کلام ایدرکن حساب اعتماد واعتبار ایدرکیکی در میان ایتمه سندن احتمال که ذات طالیلری مدلول فیسنه نظراً بر عدم اعتماد تلقی بیورمشسکدر . حال بوکه بوراده کی عدم اعتماد تعییندن مقصد حکم هیئینک قیمت علمیه یی سویله مک اولیوب اثبات رمضان واجباب صیام نقطه نظرندن مدار استناد اولدیغی بیان ایتمکدر . فی الواقع سببک بیلدیزلری نه قدر بارلاق اولورسه اولسون محله یه رمضان اعلان ایدن اونلر اولیه حق ، بلکه بزم محله مسجدینک طونوق قندیللری اوله جقدر . چونکه علم هیأت هلالك موجودیتی تحری ایدر جک ، شرع ایسه صیامك وجوبی تحری ایلر جکدر . بناء علیه حسابك قطعی مسلم اولدینی حالدده وجوب صیامده اعتماد واستناد شرعی یی حائز اوله مامسی تناقض کی تصور اولناملیدر .

اگر حساب نفسنده قطعی کورولسه ایدی ، استدلال طالیلرینک عکسنه اوله رق افطار وسجور واوقات صلوات کی تحری واستدلاله مساع شرعی بولان یرلرده اعتباره مظهر اولمازدی . اورالرده مظهر اعتماد اوله بیلیمی علم هیئندن آلدینی قوت سایه سنده دکل ، ینه شریعتدن آلدینی اعتبار سایه سنده در . چونکه بونلرده مناط شرعی آتیا عرض ایدر جک وجهله مساعددر .

بوراده حکم شرعینک علتی مطالعه ایدر بیلیمک ایچون اول امرده بعض اساسات اصولیه ملاحظه سنه لزوم حاصل اولدی ظن ایدیورم . معلوم عالیلریدرکه تشریح باشقه ، اجتهاد باشقه در . تشریح یالکنز عامی اولیوب ارادی قیمتی ده حائزدر . اجتهاد ایسه بر علم ، بر فن مسئله سیدر . تشریح ، وضع احکام و وضع علل وشروط احکامدر . وضع احکام نقطه نظرندن تشریح بر امر ارادیدر . بونک ایچون اصل تکلیف جبریدر دیرلر . عین زمانده احکام موضوعه نك علل وشروطنه ربطی ومناسبات عمومیه نك تنظیمی نقطه نظرندن ده علمیدر . حیثیت اولی اعتباریه احکام ، شارعک ، وضع قانونک اراده و بیانته متوقف اولدیفندن یالکنز نقلدن مستبان اوله بیلر . ایکنجی حیثیته ایسه علل واسباب شروطک اربطی . طلب اولدیفندن علمک حوزه صلاحیته کیر . بوندن دولاییدرکه کرب عام فقه و کرب بتون علوم حقوقیه بویکی نقطه نظری جمع ایتک مجبوریتنده در . بر حکم شرعینک دیا بر ماده قانونیه نك علمیتدن غافل اولان بر حاکم ، او حکمی ، او ماددی

نقول علما بالذات ارادی قیمتی حائز اوله میه جضدن دلیندن قطع نظرله بر حکم علمی بی حائز دکادر . اقوال علماء الحجق تقلید نقطه نظرندن موضوع بحث اوله بیلیر . بومناسبتله دیرم که اقوال مجتهدینک مناط اوله سنه عطف نظر ایتیمه رک بولردن هر هانکی برینی مصلحت مزه موافق اولدینی زعمیله اخذ واقباس ایدیورمک نقول علمایی نقول شارع مقامنه اقامه ایتیمک دیمک اوله جضدن غیر مشروعدر . بونکه هم اراده شارع معارضه ایدلمش اولور ، هم احکام اراننده کی مناسبات عمومیه نک علمیتی خلله اوغرائمش بولور . نقول علمانک اهمیت علمیتنه آرائم لازم کلیر ، بوعلمیت نسبتنده درکه اونلر اراده شاری تمیل ایده بیلیرلر . بناء علیه نقول علمانک علمیتنه عطف نظر ایدلمیه رک محضاً سویله نیلمش بولدینی ایچون تقلید و تالیفینه کیدلمسی نرم امراض جدیده تشریحیه مزدن بریدر . چونکه شرعده حاکم اولان نقل ، ارده شارع دائر اولان نقلدر .

تخریج مناط ، تنقیح مناط ، تحقیق مناط نامیه عرض ایتدیکم اعمال نله علم اصولده بتون تفصیلاتیه تصویر ایدلمش اولدینی کی اخیراً مشغول اولدیغیم غرب کتابلرنده بتون قنونه حاکم اولان منطق استقرائیده دخی عیناً اخذ واقباس ایدلمش کیدر : (ده قووره دو قوز و یا تیره دو قوز) کشف و تخریج علت ، (نولمینا-سیون ده قوز) تنقیح و یا طرح علت ، (آپلیقاس-سیون دو قوز) تطبیق علت ناملریله قید ایدیلن عملیات علت و مناط الفاظ مترادفه اولمق حیثیتیه مناهج اصولیه نک عینی اولدیغنده شبهه یوقدر . ایلمک ایکسی صرف استقرائی اولان بوعملیه لرک اوچنجیسی بولنان تطبیق علت ، قیاس منطقی و استنتاج و تفریع دینلن منطق صوری عملیه سنک اساسی تشکیل ایتیمکده درکه نرم تحقیق مناط دیدیکم زده بوتطبیقاندن عبارتدر . تام معناسیله هیچ برقک وارسته قالمدینی بو اعمال نله بی فقه یالکز ارادات شاری استقراء و استنتاج ایچون قولالامق حیثیتیه علوم سائر دن تمایز ایدر . بنابرین فقهده تنقیح مناط ، فنونده مشاهده موقعنده در . فن ایجاد علتده عامل اولدینی کی فقه دخی وضع علتده عامل دکادر . بونک ایچون علل منصوصه صریحه قارشوسنده کرک امتک و کرک قههانک تحقیق مناطدن باشقه بروظیفه سی یوقدر . یوقسه (فان تنازعتم فی شیء فردوه الی الله والرسول) اسرار توحیدی کوکندن صارصلمش و ارادات فردیه حاکمیت ویرلمش اولور . علل منصوصه صریحه قارشوسنده تخریج علت و یا تنقیح علت صورتیه اجتهادی سوزلره تصادف ایدیلر سه هب علل منصوصه نک تقلیتندن غفلته حمل ایدلمک اقتضا ایدر . بوغفلتدن منبعت اولان اختلافانک قیمت شرعی سی یوقدر . بوکی اختلافات اوغفلتی ازاله ایده جک اسباب قارشوسنده در حال مرتفع اولمق لازم کلیر . چونکه فقه واجتهادک البرنجی شرطی اراده شخصی سی اراده شارعده افنا ایده بیلیمکدر . بونک عکسنه

تطبیقده تماماً موفق اوله میه جفی کی بر حکمک ، بر ماده نک تقلیتندن غافل بولنسان بر عالم متبهرده بر محکمه جضسورنده دعواسنی غائب ایده بیلیر . چونکه علم ایله اراده تعارض موقعنده بولنجه اراده غلبه ایدر . احکام شرعیه نک فهم و استنباطنده یالکز حدیث و تفسیرک عدم کفایتده بو ایکی حیثیتک اجتماعی لزومندن منبعتدر . آنجق شریعت اسلامیه ده اراده فردیه بشریه اصلاً حاکم اولدیغندن فعل تشریح علی الدرجات بر برینه مستند اوچ اراده میه مضافدر : اراده الله ، اراده رسول ، و بولنره تابع اولان اراده امت . کتاب ، سنت ، اجماع امت ... ایشته اسلامده ارادات تشریحیه نک منبعی بو اوچیدر . فقط اجتهاده کلنجه بو ارادات نله بی علماً تعقیب ایدوب شروط و عللی و بولنرک مناسبات خصوصیه و عمومیه سی ممکن اولدینی قدر فهم و استنباط ایتیمکدن عبارت بر جهد علمیدر .

علم و فن تحری عیله و اسباب اولدیغنه کوره علم فقه دخی وضع و اراده شارع نظرراً علل و اسباب احکامی تحری فنی در . بو تحری باشبجه درت طریق ایله اجرا اولور : تنقیح مناط ، تخریج مناط ، تنقیح مناط ، تحقیق مناط . تنقیح مناط ، فنون تجریه ده کی مشاهده میه نظیردر . بونکه یالکز نقول و نعوص شارعک صریحی و یا ایمانی دلالتاری تثبیت و تعیین ایدیلرک ، تحقیق مناط عملیه سنه کلیر . بونده فقیه طوغریدن طوغری شارعدن اخذ علم ایدر . فقیه بوراده مجتهد دکل ، سامع و متعلمدر . بوراده قوانین لسانیه نک بیوک خدمتی وارددر . فقه اصحاب الکزیاده بوقیلدندر ، دنیه بیلیر . ظاهر یلردم بونکه اکتفا ایدرلر . بونک مبدئی احصاء ، منتهاسی استنتاج و تطبیقندن عبارتدر . بوراده استقراء فنی بولمدیغندن مناهج علوم تماماً جاری دکادر . دیه بیلیرم که حال حاضرده کی فقاها ده بونک برظندن عبارتدر . اصل اجتهاد فقهی ، تخریج و تنقیح مناط قدرتیله باشلار ، وینه تحقیق مناط منتهی اولور . نقول شارعک تصریح و ایمانسه بالذات داخل اوله میان حادثانده اراده شاری استخراج ایچون لفظی اولمقندن زیاده معنوی و عقلی اولان بر تعمیم عملیه سنه ، جزئیدن کلی به طوغری کیدن بر استقراء فنی به احتیاج وارددر . ایشته مجتهد مطلق دینلن طالم بوراده تعالیل صورتیه بر استقراء فنی یا هر ق بر مناط جدید کشف ایدن کاشفدر که بو کشفه تخریج مناط تعبیر ایدیلر . بوندن سوکره متعدد کشفلرله تبیین ایدن مناطک یعنی علتک تنقیحی ، طرح و تسویه سی عملیه سی یا بیلهرق بر قانون اجتهادی تثبیت اولور و بونک اوزرنده استنتاج صورتیه تحقیق مناط یا بیلیر . مالکیلرک مرتبه اجتهاددن عد ایتدکلی تحقیق مناط حنفیلر نظرنده مادون الاجتهاد بر مرتبه علمیه در ، بونکه کشف شرعی یا بیلهرق ، آنجق تطبیقات شرعیه یا بیلهرق ببناء علیه مباحث فقهیه ده اصل قیمت نقلیه نعوص شارعده عاندا اولانلر ده در ،

مطالعه سندن اولیان و قوللری تقلید دارم سنده دخی آنجق دلیلله بر قیمت آله بیله جک اولان بو کی اقوالک نبوت تاریخیسنی قاله آلمق ، هیانده بطلمیوس افلاکندن ویا تقویم عبرانیدن بحث ایتمک تاریخی بر خفطانک بیانندن عبارت قالمایمی ؟

تصحیح ، — برنجی مقاله ده « منانی . . . » حدیث شریفده « بما قال کفر » جمله سی (بما قال فقد کفر) صورتنده تصحیح اولتی اقتضا ایدر . بوندن باشقه (مجسطی او قویورمش) اوله جق ایکن « مجیطی او قویورمش » ، (تحصیل حاصل) ترکیبی « تحصیل حاصل » صورتنده دوشمش اولدیغی ده شایان اخطاردر .

فطمرنی مبعوث محترمی فاضل محترم وارد هله ای قدری مضمیر تلمیحه سابقه مجلس مشایخ ربیسی محترم شیخ صفوت انذری مضمیر تلمیحه

کچکرده ، شیخ ا کبر حضرتلری حقنده عاجزانه نشر ایتمش اولدیغیم کوچوک برساله نی افاضل مستشرق قیندن موسیولونی ماسینیونه کوندرمشدم . فاضل مشارالیه رجایی قبول ایدرک مندرجات رساله حقنده کی ملاحظه لرینی بودفغه بنده کزه بر مکتوب مخصوصه بیلدیرمشدر . آنجق بوملاحظه لر اوتهدن بری ذهنلری اشغال ایدن بک مهم بعض مسئله لره تعلق ایتمیکی ایچون ، مشارالیه جواب یازمازدن اول ، بردفغه ده ذات فاضلانلرندن استفساری دوشوندم . بک تیمی و امید ایدرم که ارشادات حکیمانه لرندن محروم ایدلمیز . بنده کز رساله مده شیخ ا کبره تعرض ایدنلری صایدیغیم صیراده « ابن تیمیه » دن ده برار لسان شکایتله بحث ایتمشدم . فقط ماسینیون ، ابن تیمیه نی اعتراضلرنده حقلی بولاروق مکتوب بنده ، بنده کزه عیناً شویله یازیور :

[ظن ایدیورم که ابن تیمیه نك وحدت وجود علمنده کی اعتراضلری قطعیدر و ابن عربی نك بونقطه حقنده کی اصطلاحلری خطرناکدر . بر مؤمنک وظیفه سی هر شیدن اول توحیدی تنزیه ایلیدر . انشآت عظیمه فلسفیه سنی بحق اسپینوزایه بکزه تدیککز و ابن عربی نك بو انشآت خالقه مخلوق آراسنده بر اقران منطقی اتباته اوغراشقه درکه خطادر . — ابن عربی نك بوملاحظات ترکیبیه سی منشاء قرمطیدر . نته کیم شجرة الکوننده کی بر فقره سی بونی اثبات ایدیور . بوققره نی علاج عنوانی اثر مده ۸۳۸ نجی صحیفه ده ذکر ایتمیم . واقعا ابن تیمیه نك ، ابن عربی ایچون بیلهرک بر اسماعیلی ، بر قرمطی ایدی دعیسی نار واردر . — فقط محققدرکه ابن عربی نك کهنه اصطلاحاتی شهلی و قورقاجق بر شیدر . « تجلیات » عنوانی ائزده « توحید » کله سته ویردیکی ایضاحات ده طوغری دکدر . کذلک یحیی بن معاد الرازی نك « من عرف نفسه فقد عرف ربه » قولنده کی ایضاحاتی ده خطادر .]

کوریورسکیز که شو مطالعه لرندن هر برینک آری آری تعمیق و تدقیقه احتیاجی واردر . واقعا ماسینیونک دیدیکی کی ، بر مؤمنک وظیفه سی هر شیدن اول توحید ایلیده ، بو توحید اونک تعبیری وجهله یالکیز تنزیهی اولمالیدر ؟ ظن عاجزانه بجه بوتون محققلر کی ، حضرت شیخ ا کبرده توحیدک ، تنزیه ایله تشبیه آراسنده اولماسنی توصیه

فهمده تشبیه ایله عمل اطلاق اولنور که تشبیه ایله عامل اولان مجتهدک قیمت علمیه سی نسیم اولنه ماز . بن بر جوق شیلر ارزو ایدم بیلیرم . فقط بو آرزولرم نقطه نظرندن دکل ، آنجق حقیقه ناظر اولان معلوماتم نقطه نظرندن بر قیمت علمیه اکتساب ایدم بیلیرم ، چونکه علماء و ارباب فن ، ارادات و احتیاسات خصوصیه لرندن مجرد ایدم بیلیمک فضیلتی ابراز ایدم بیلنلر میانده بولنور . اولنر « بهر جمعیت دلهاست پریشانی ما » دییه بیلیملیدر لر . محکمه کبرده اکتساب حق ایدم جک اولانلر ، مفکوره لرینی (امنیه لرینی) حقه حاکم بیلنلر دکل ، حقی مفکوره لرینه حاکم قیلانلردر . کائنات بنم ارضمک بیکی اوله رق دوران ایسون تمیمی ، اوارضک بر ذره جواله اولسی حقیقی قارشو- سنده نصل نحقق ایدم بیلیر ؟ بو بو کی بر جوق امثله فیه بزه کوستریور که عرض ایتمیکم مناهج فقهیه هر فنده عامل اولان اساساندر . بولنر هر ملنک اجتهادات تشریحیه سنده دخی شعوری ویا لاشعوری اوله رق عامل اولان حقیقتلردندر . چونکه منبع اراده نك مخالفی ، طریقک مخالفی استلزام ایتمز . اساسات مذکوره بوتون فنون استقرائیه ده جاری اولان قواعد کلیه منطبقه نك عیلیدر ، دییه بیلیرم .

صدی تجاوز ایدر کی کورون بو ایضاحات معروضه دن واصل اوله جفمز نتیجه شودر : اکر موضوع بحث اولان مسئله ده غلت منصوصه صریحه واریسه ، کشف و تخریج مناط صورتیه بر عملیه اجتهادیه به صلاحیتمز اولماق لازم کلیر . مسئله نی بالاده رؤیت هلال مسئله سی عنوانیه وضع ایتمش ایدک . فقط وضع فقهی ده باشقه درلو اولمق اقتضا ایدر . چونکه بو عنوانده بر حادثه شرعیه دن زیاده بر حادثه هیثیه ویا طبیعیه ویا روحیه نقطه نظری حاکمدر . بناء علیه وضع فقهی ، صوم رمضانک سبب وجوبی ویا اثبات شهر صیام مسئله سی شکلنه افراغ اولنه جق بو سببک ، بومناطق وضوحی تخریر ایدیله جکدر . عجیبا بو باده قطعی الدلاله نصوص صریحه واریمیدر ؟ شیمدی بونی برابر تخریر ایدم . ذات فاضلانلری بو نقطه نی تثبیت ایدرکن ، اکثریت و اقلیت اختلافاتی آراسنده بودلاتی ظنی کی کورمک ایسته ورسکیز . و نتیجه حساب ایله عملی قطعاً منع ایدم جک بر نص قارشوسنده بولندیغمیزی آکلاتیر کی اولیورسکیز . فقط مانع قطعیه سی یوق کی کوردو ککیز عملی حساب ایچون ولو ظنی اولسون بر مقتضی ، بر مثبت ده علاوه بیورمیورسکیز . دیمک اولیور که اقلیتک قولی ، مجرد قولی سند انخاذ ایدیور کی بولنیورسکیز . اکر مسئله اراده شارعی شیهته معطوف اولیوب ده بعض علمانک قولی دلیلدن قطع النظر و علی طریق التقليد اخذ و تثبیتدن عبارت ایسه ، مجتهد مطلق اولیان بو اعتبار ایله قوللری مقام تقلیده اقباس ایدیله میه جک اولان بعضی علمانک سوزلرنده کی نبوت تاریخی نی انکار ایتمک ممکن دکدر . لکن بوندن نه چیقار ؟ مذاهبتک ائمه